

Datum

24 januari 2023

Bijlagen:

Haalbaarheidsanalyse,
Overzichtskaarten A28

Inleiding

Op 25 juni 2021 heeft de gemeente Zeist, mede namens de colleges van de gemeente Amersfoort, Leusden en Soest een aanvraag ingediend voor het OER Programma. In de zomer van 2022 heeft het ministerie van EZK de aanvraag goedgekeurd. Het Rijk stelt daarmee middelen en capaciteit beschikbaar om nader onderzoek te doen en waar mogelijk tenders te organiseren voor de realisatie van zon- en windprojecten langs de A28.

In het gebied tussen Utrecht en Amersfoort is al onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van wind- en zonne-energie. Daaruit is gebleken dat er voldoende kansen liggen voor wind- en zonne-energie. Meest recent is het onderzoek in opdracht van de RES Amersfoort. Dit onderzoek is op 8 december 2022 vastgesteld, samen met enkele spelregels over de samenwerking. Deze spelregels zijn (deels) in de aanpak voor het gehele gebied verwerkt.

In de afgelopen maanden is een projectteam samengesteld en is met een ambtelijk kernteam van de betrokken RES regio's, gemeenten en provincie gewerkt aan het opzetten van een projectorganisatie. De te formeren stuurgroep zal gedurende het project besluiten nemen over de voortgang van het project, deze besluiten worden in het kernteam voorbereid. Het projectteam zal de komende periode parallel aan het m.e.r. proces voor windenergie van de provincie Utrecht aanvullende en verdiepende onderzoeken doen en een aanpak voorbereiden voor de tendering van locaties. Het is mogelijk tijdens dit proces aspecten aan te dragen die in het onderzoek worden meegenomen. Het projectteam zal partijen benaderen om in Provinciale Staten of gemeenteraden deze aanpak toe te lichten.

Voorliggende memo wordt behandeld in een eerste breed overleg waar de provincie en de betrokken gemeenten uit de RES Amersfoort en de RES U16 aan deelnemen. U wordt gevraagd enkele besluiten te nemen die de volgende fase van het project inleiden.

Gevraagd besluit

1. Akkoord te gaan met de start van de verkenningsfase op basis van de reeds uitgevoerde haalbaarheidsanalyses (door gemeenten/RES).
2. In te stemmen met de voorgestelde aanpak en planning uit het memo.
3. In te stemmen met een coördinerende rol van het OER projectteam in de communicatie over het project.
4. De organisatie en voorgestelde samenstelling van de Stuurgroep nader uit te werken. In te stemmen met het opstellen van een Intentieverklaring

waarin partijen hun commitment met elkaar vastleggen. Deze intentieverklaring eind maart te ondertekenen.

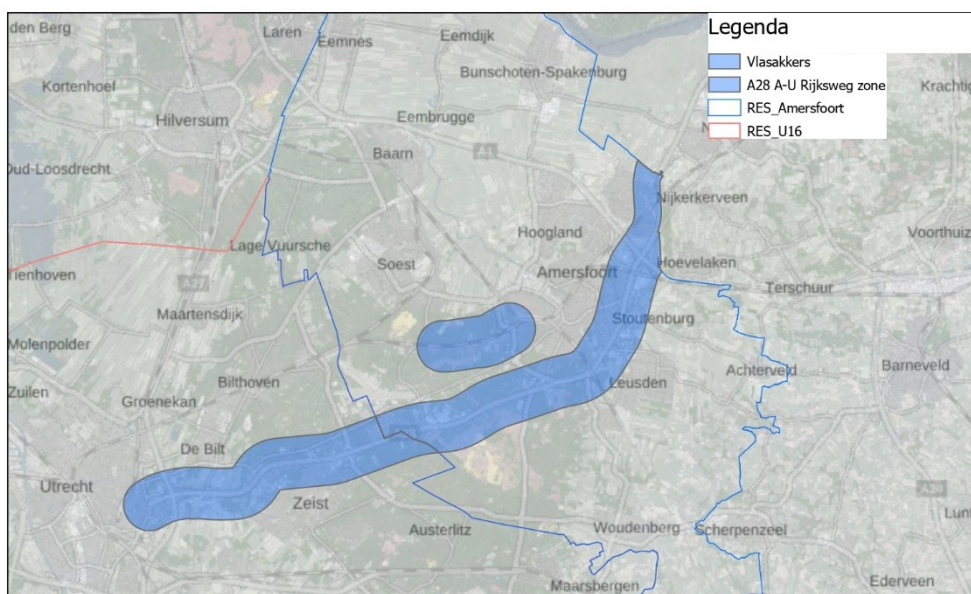
RWS NOVA

Datum

24 januari 2023

Scope

Het project beslaat het traject van de Rijksweg A28 tussen Utrecht en Amersfoort binnen de RES Amersfoort en de RES U16 aangevuld met het terrein Vlasakkers.

Figuur 1 projectgebied OER project A28 Amersfoort Utrecht

Het areaal dat in het onderzoek wordt meegenomen is in de basis eigendom van het Rijk, maar ook gemeentelijke en provinciale gronden kunnen worden onderzocht op potentie voor duurzame opwek. Daarbij ligt de focus op zonne- en windenergie. Voor windenergie is er minder ruimte en wordt aangesloten bij de locaties die zijn opgenomen in het m.e.r. van de provincie Utrecht. Het team werkt niet aan het inzichtelijk maken van kansen op privaat areaal.

Windenergie

Op basis van de voorverkenning zijn de onderstaande focuslocaties windenergie uit de RES in de scope van het project opgenomen:

1. Knooppunt Rijnsweerd, locaties in de gemeente De Bilt.
2. Defensierreinen Soesterberg A28 (gemeentes Amersfoort, Soest en Leusden).
3. Knooppunt Hoevelaken.
4. Vlasakkers. Focus op de terreinen van ProRail en Defensie langs het spoor.
5. Leusderheide. Het OER project legt de focus op een strook van 200 meter langs de A28.

Plan-m.e.r. Windenergie provincie Utrecht

De provincie doorloopt in 2023 een plan-m.e.r. dat leidt tot locaties voor de realisatie van windparken. De provincie neemt de locaties uit het OER traject mee in dit traject.¹ Daarbij worden de locaties langs de Rijksweg die in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) liggen meegenomen. Voor de inpassing wordt samen met het projectteam een aanpak uitgewerkt. De opname van locaties in de

¹ De gemeente de Bilt zal de locaties rond knooppunt Rijnsweerd nog aandragen in dit proces.

m.e.r. en het uitwerken van de plaatsing in de NNN is voor het Rijk een voorwaarde voor het doen van nader onderzoek naar de haalbaarheid van deze locaties in de verkenningsfase.

RWS NOVA

Datum

24 januari 2023

Zonne-energie

Langs de gehele A28 wordt binnen het gehele projectgebied (zie figuur 1), inclusief geluidsschermen/wallen en overkappingen, onderzocht waar potentie is voor zonne-energie. De terreinen langs de Vlasakkers en op de militaire basis van Soesterberg worden daarbij ook meegenomen.

Algemeen

In de komende periode brengt het projectteam per locatie aandachtspunten die nader onderzoek vereisen en de inzetbaarheid vanuit de grondeigenaar in kaart. Een van de aandachtspunten is wat de consequentie is voor de radar op de (voormalige) vliegbasis Soesterberg. Het team voert in vroeg stadium veel nader onderzoek uit (zoals ecologie, cultuurhistorie etc.). Het projectteam gaat ervan uit dat percelen, mits het gebruik dit toelaat binnen de kaders van eigen beleid en wet en regelgeving, in worden gezet voor wind- en zonne-energie. De benodigde compensatie voor realisatie binnen NNN wordt verder uitgewerkt door de Provincie.

Planning

Overeenkomstig de doelstelling van de RES gaat het projectteam aan de slag om in 2025 de benodigde vergunningen voor het project voor behandeling aangeboden te hebben bij de bevoegde gezagen. Dit kan bijvoorbeeld door vroege tendering richting de markt waarna de vergunningaanvraag door de geselecteerde exploitant wordt gedaan. Een andere optie is dat er een vergunningaanvraag vanuit het OER project wordt gedaan. Ook wordt er gekeken of er nog andere geschikte opties zijn. De voor- en nadelen van de verschillende opties en de fasering hierin worden in de verkenningsfase uitgewerkt en aan u voorgelegd. Op dit moment wordt de planning als volgt ingeschat:

- Start verkenning Q1 2023 na akkoord van de stuurgroep
- Verkenningsfase:
 - Uitwerken plan van aanpak
 - Uitwerken en uitvoeren communicatiestrategie en participatieproces
 - Verdiepende onderzoeken: ruimte, natuur en veiligheid.
 - Onderzoek naar de inzetbaarheid van areaal (Rijk/Provincie/Gemeenten)
 - Besluit planologisch spoor (gemeente/provincie)
 - Aanpak proces tendering
- Plan m.e.r. door provincie Q4 2023
- Afsluiten Verkenningsfase Q1 2024
- Planvorming-/tenderfase (mer, plan, gunning aan marktpartij) – 2024-2025
- Verkrijgen vergunningen 2025 - 2027
- Realisatie 2028 - 2029

In de verkenningsfase wordt een meer gedetailleerde planning opgeleverd als onderdeel van het plan van aanpak. Bij afsluiting van de verkenningsfase is er een beslismoment in de stuurgroep over de start van de uitvoering van de volgende fase.

Projectorganisatie

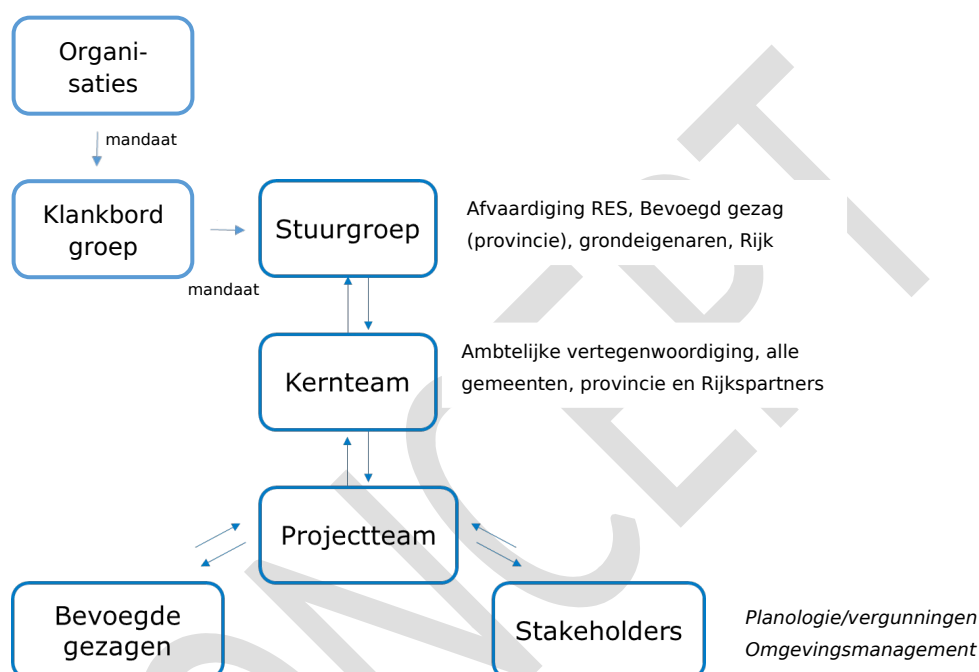
Het Rijk stelt via het OER programma mensen en middelen beschikbaar om dit project te realiseren. Daarbij wordt aan de partners een bijdrage gevraagd op de terreinen waar zij een rol vervullen (bijvoorbeeld participatie binnen de gemeenten, vergunningverlening en planvorming). Het projectteam bestaat uit een projectmanager (RWS), technisch manager (RWS), Contractmanager (RVB) en een Omgevingsmanager (RVO).

RWS NOVA

Datum

24 januari 2023

Het projectteam wordt aangestuurd door een stuurgroep. De stuurgroep heeft op bestuurlijk niveau afstemming met een klankbordgroep, deze wordt gevoed door een kernteam op ambtelijk niveau. Zie ook figuur 2.

Figuur 2 Organisatie OER project A28 Amersfoort Utrecht

Toelichting projectorganisatie

De stuurgroep bepaalt en bewaakt de koers en het proces van het project en neemt besluiten (o.b.v. unanimititeit) op bestuurlijk niveau. De stuurgroep bestaat uit een afvaardiging van de twee RES regio's, de Provincie Utrecht en het Rijk. De stuurgroep krijgt mandaat van de klankbordgroep, waar alle betrokken overheden zitting hebben. De deelnemers van de klankbordgroep hebben mandaat van de eigen organisatie om de besluitvorming in de stuurgroep te voeden. Bestaande bevoegdheden worden niet overgedragen, de stuurgroep zorgt voor het synchroniseren van taken en bevoegdheden. Elke volgende fase van het project (conform het IPM model) wordt pas gestart na akkoord van de stuurgroep.

In opdracht van de Stuurgroep voert het projectteam het project uit. Het kernteam adviseert het projectteam en bereidt de overleggen met de stuurgroep en de klankbordgroep voor. Het kernteam bestaat uit projectteamleden en een ambtelijke vertegenwoordiging van de provincie Utrecht, Rijksvastgoedbedrijf, Defensie en de 6 betrokken gemeenten (Amersfoort, Leusden, Soest, Zeist, De Bilt, Utrecht).

Aanpak OER Programma

Het OER programma wordt uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Uitvoerders zijn Rijkswaterstaat (RWS), Rijksvastgoedbedrijf (RVB) en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). OER projecten werken volgens de Integraal Projectmanagement (IPM) structuur van Rijkswaterstaat. Deze structuur richt zich op integrale besluitvorming vanuit input uit de verschillende rollen in het team. Deze rollen zijn Projectmanagement, Projectbeheersing, Technisch Management, Omgevingsmanagement en Contractmanagement.

RWS NOVA

Datum

24 januari 2023

OER projecten worden gefaseerd uitgevoerd. Grofweg bestaat de eerste fase, de voorverkenning, uit een potentiescan van waar de mogelijkheden zijn voor de opwek van duurzame energie en of dit haalbaar is. De tweede fase, de verkenning, betreft een plan van aanpak, verdere uitwerking en eventueel verdiepende onderzoeken (bijvoorbeeld t.a.v. ecologie). Daarna volgt de planfase gevolgd door de realisatiefase en uiteindelijk de exploitatie van het project.

Het projectteam werkt in de verkenningsfase aan het verder inzichtelijk maken van de technisch/ruimtelijke mogelijkheden voor zonne- en windenergie. Er is ruimte voor het meenemen van wensen in de projectaanpak zoals op het gebied van participatie en het bieden van ruimte voor innovaties. Hierin trekken we samen op met de collega overheden. Vanuit de gemeente/provincie kan bijvoorbeeld een 'Participatieverordening' worden opgesteld om wensen en eisen te borgen.

Aanpak OER A28 verkenningsfase op hoofdlijnen

Omdat de initiële haalbaarheid van wind- en zonne-energie al door de betrokken gemeenten is onderzocht en er voldoende aanleiding is voor een vervolg kan de voorverkenningfase worden afgesloten. Het projectteam heeft een aanpak op hoofdlijnen opgesteld voor de verkenningsfase. De aanpak richt zich op een effectieve voorbereiding op de planvorming en tenderfase. In een aantal hoofdpunten:

Planologie en vergunningen

Het projectteam adviseert vanwege de complexiteit van windenergieprojecten een verre mate van planologische voorbereiding en in een vroeg stadium maken van afspraken rondom de bevoegd gezag rol op het thema Ruimte. Het project sluit aan op het door de provincie Utrecht ingezette m.e.r. en stelt voor een Provinciaal Inpassingsplan (PIP, of omgevingsbesluit onder de omgevingswet) voor te bereiden met de provincie Utrecht. Vanuit het Programma OER is voor de uitvoer van onderzoeken en ondersteuning van het proces capaciteit en budget beschikbaar.

Marktbenadering en (financiële)participatie

Tijdens de verkenning inventariseert het projectteam bij de bestuurlijke partners welke wensen en eisen een plek moeten (en kunnen) krijgen in de marktbenadering. Hierbij is een goed en doordacht communicatieproces van belang waarin ook het participatieproces verder wordt vormgegeven. Tevens is er aandacht voor maatregelen op het gebied van natuur.

Procesparticipatie: Het betrekken van de omgeving door Rijk en gemeenten en het betrekken van ideeën uit de omgeving. Dit komt voort uit het klimaatakkoord en draagt bij aan een zorgvuldige belanaanafweiging.

In de marktbenadering zal zowel voor wind als zon een exploitant worden gevraagd, mogelijk voor beide technieken tegelijk maar het is ook mogelijk dit apart te tenderen. De tenderstrategie wordt in samenhang met de aanpak op planologie/vergunningen ontwikkeld. Gedacht kan worden aan vergaande ontwikkeling door OER, tot en met vergunningen, maar een snelle gang naar de markt is ook mogelijk.

Communicatie en (proces)participatie

In de RES zijn zoekgebieden aangegeven voor de opwek van duurzame energie door middel van windmolens en zonnepanelen. Het is daarmee geen vraag meer óf en wáár onderzocht wordt of er windmolens en zonnepanelen kunnen komen; centraal staat nu de vraag onder welke voorwaarden deze zouden kunnen worden gerealiseerd. Vanzelfsprekend zijn de vergunning technische kaders bepalend voor de werkelijke mogelijkheden van realisatie.

Tijdens de verkenningsfase adviseert het projectteam de omgeving goed te informeren over het project zodat belanghebbenden waar mogelijk input kunnen leveren voor de aanpak. Om vertraging te voorkomen wordt de regie van de communicatie gevoerd vanuit het OER projectteam in afstemming met de gemeentes, provincie en RES regio's.

Areaalscan

Het projectteam maakt op korte termijn een scan van het overheidsareaal op inzetbaarheid voor wind en zonne-energie. Daarbij worden ook voorwaarden voor het in gebruik geven van gronden (bijvoorbeeld inpassing in de defensie oefengebieden) opgehaald. Bij afronding van de verkenningsfase dient duidelijk te zijn welk areaal onder welke voorwaarden in wordt gezet.

Met vriendelijke groet,

Jaklien van Middelaar (*projectmanager OER project A28*)